

Ontvangen literatuur

Samenstelling: Paul Keuning

Dit is een selectie uit de lijst van tijdschriften gericht op vogelnieuws, met name uit de regio.

Argus jrg. 34 (3) okt. 2009 Faunabescherming
De strekking van twee artikelen van respectievelijk H. Niesen en van P. De Jong wordt gesteld dat de Flora- en faunawet van zeven jaar geleden inmiddels zoveel uitzonderingen kent, dat het aantal soorten waar nu op geschoten mag worden veel groter is dan voordat deze wet er was. De Flora- en faunawet is in de praktijk van nu een gatenkaas met zoveel uitzonderingen, dat er van bescherming nauwelijks sprake is. Een nieuw begrip in het kader van het omzeilen van natuurbeheer is de gedragscode: de minister kan werkzaamheden in een gebied toestaan, waarbij vrijstelling verleend wordt om vogels en niet algemeen voorkomende diersoorten te verjagen. Het maatschappelijk belang staat voorop, er hoeft geen aparte ontheffing meer aangevraagd te worden, wanneer het werkzaamheden betreft in het kader van het bestendig beheer van waterwegen, vliegvelden, wegen en spoorwegen.

Dier en Milieu jrg. 84 (5) okt. 2009 Vakblad voor handhavers op het gebied van Dier en Milieu. A. Tubbing 'Het is groen en verandert in snel tempo!', Nederland worstelt met de spanning tussen natuur/ecologie en economie. Het ministerie LNV heeft één nieuwe Natuurwet aan de Kamer aangeboden die de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet gaat vervangen. Het toenemend aantal gedragscodes roept om een strakkere regie door LNV

Dier en Milieu jrg. 84 (6) dec. 2009 J.W. Veenendaal 'Gewijzigde ringenregeling', de belangrijkste wijziging is dat de diameter voor veel soorten groter is geworden. Verder vindt de auteur dat de controleerbaarheid vergroot moet worden.'

De Domphoorn jrg. 43 (4) dec. 2009 Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden. Interessant om te lezen hoe deze natuurwerkgroep op de grens van Zuid-Holland en Utrecht de jeugd elke maand weet te boeien met een afwisselend programma.

Tussen Duin & Dijk jrg. 8 (4) 2009 Landschap Noord-Holland P. Zomerdijk 'Hoe komen Smienten de winter door'. Analyse van

het terreingebruik in het gebied achter de Hondsbossche Zeewering. Als er geen verstoringen zijn grazen Smienten steeds verder van de brede sloten vandaan.

Dutch Birding jrg. 31 (5) 2009 Tijdschrift voor Paeartische vogels. E. B. Ebels en R. Mulder 'Vogelen in Panama.' Panama wordt in dit artikel beschreven als een prachtige bestemming voor vogelreizen waar vele soorten van het tropische regenwoud te zien zijn. L. Edelaar en E. B. Ebels 'Stormmeeuw met kenmerken van Kamtsjatkastormmeeuw bij Egmond aan Zee in feb. 2005.'

Dutch Birding jrg. 31 (6) 2009 A. Ovaa e.a. 'Zeldzame soorten in Nederland in 2008', ruim 70 bijzondere soorten staan er op deze lijst. Chr. v.. Rijswijk 'Witte Kerkuilen in Nederland: voorkomen en herkenning'. N. v. Duivendijk 'Eerste zomer Kleinste Jagers in West-Europa'.

De Grauwe Gans jrg. 25 (3) nov. 2009 Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland. T. Eggenhuizen 'Nachtzwaluwen in Flevoland', de soort is zeldzaam, uit literatuuronderzoek kwamen slecht een tiental waarnemingen naar boven in de afgelopen dertig jaar. T. Kalkman 'Tuinwaarnemingen winter 2009-2010', opvalt dat in de bijna 20 winters tellen, de bosvogels als de Turkse Tortel, de Gaai en de Grote Bonte Specht, de afgelopen jaren duidelijk toenemen. M. v. Leeuwen 'MAS, een nieuwe manier van akkervogels inventariseren in zomer en winter!', Flevoland is samen met Groningen pilot bij de introductie van de MAS-methodiek. Het komt erop neer dat men binnen vijf uur na zonsopkomst op 15 punten binnen een gebied tellingen verricht. Op elk telpunt blijf je 5 minuten staan en alles wordt genoteerd. Met de MAS-methode ben je sneller door het gebied dan met de BMP-methode, daardoor heb je een beter overzicht van de spreiding van de normale soorten. Voor het tellen van zeldzame soorten is de BMP meer geschikt. E. ter Laak 'De broedvogels van het Meridiaanpark te Almere in 2009.' De natuur heeft hier het afgelopen jaar meer kans gekregen dan in de oorspronkelijke plannen, nooit eerder werden er 35 vogelsoorten geteld.

Ficedula jrg. 38 (3) sept. 2009 Twentse Vogelwerkgroep. P. vd Akker 'Scholekstertelling slaapplaatsen 2009', tegen de landelijke trend in nam het aantal in Twente toe. M. Oude Veldhuis 'Oeverzwaluw in Hellendoorn', het was een succesvol jaar, 70 van de 180 gaten bezet ;minpunt was vandalisme door de jeugd. P. v.d. Akker 'Broedvogels in de Borkeld in 2008', 9 bladzijden onderzoek van dit 544 ha grote natuurgebied met afwisselend landschap. De vogelsoorten van opgaand bos met loofhout laten een positieve ontwikkeling zien. B. Borkent 'Vogels op de campus van de Universiteit Twente 1979-2008', grote verschuivingen in de vogelstand: dramatische terugloop van de soorten van het kleinschalige, agrarische landschap.

Ficedula jrg. 38 (4) dec. 2009 J. Meijerink 'De Slechtvalk broedt in 2009 voor het eerst in Twente', verbazingwekkend hoe snel de vier jongen vliegvlug waren. B. Hulsebos 'Middelste Bonte Spechten in Twente 2009', met 54 broedgevallen heeft deze zeldzame spechtensoort in zes jaar tijd vaste voet in Twente gevonden. B. Hulsebos 'Broedvogelinventarisaties Eggheria en Snipper 2009', deze twee natuurgebieden bij Oldenzaal waren goed voor 62 broedgevallen, daaronder 8 Rode Lijstsoorten.

Fitis jrg. 45 (3) aug. 2009 VWG Zuid-Kennemerland P.J. Marcus 'De Alticom-Slechtvalken in Haarlem in 2009', met 4 uitgevlogen jongen voor het tweede achtereenvolgende jaar een succesvol broedgeval in de KPN-toren van Haarlem. H. Vader 'Het Woudaapje, een zeldzame vogel in Zuid-Kennemerland'. P. Kok 'Gierzwaluwbescherming in IJmuiden', door sponsoring en door goed contact met bewoners zijn er de afgelopen paar jaar veel inbouwkasten voor Gierzwaluwen geplaatst die veelal bezet worden. Ook het lokken met Gierzwaluwgeluid had effect. Chr. v. Deursen 'Tussen trekbank en roerlijn: geschiedenis van de vinkenbanen in de duinstreek.' De IJsvogelwerkgroep meldt een achteruitgang t.o.v. 2008 van 50% va het aantal IJsvogels.

Fitis jrg. 45 (4) nov. 2009 H. Vader meldt een eerste vangst van de Struikrietzanger op het ringstation op 23 oktober j.l. H. Vader 'Oude knarren uit de AW-duinen', Kok- en Stormmeeuwen van meer dan 30 jaar oud op het ringstation. J. Kuys 'Akkerrand voor

akkervogels, Houtrak als proef voor agrarisch natuurbeheer'. M. Schalkwijk 'Oeverzwaluwwerkgroep Zuid-Kennemerland opgericht'.

De Kruisbek jrg. 52 (5) nov. 2009 Vogelwacht Utrecht. A. Boele 'Roofvogeltrek over telpost de Horde 199702009'. L. de Bruijn 'Vijftig jaar roofvogels in Amelisweerd', in dit voormalig landgoed staat de langslpende reeks tellingen van broedvogels. Grote veranderingen hebben zich voltrokken, en dat niet alleen door de aanlag van de A-27. De zes roofvogelsoorten met broedterritoria hebben zich goed aangepast aan de gewijzigde omstandigheden. B. v. Dillen 'Roofvogels en uilen in het Vechtplassengebied', leefgewoontes van de Buizerd, de Sperwer en de Kerkuil. A. Kappers 'Revalidatie van roofvogels en uilen.' WG Avifauna 'Veertig jaar broedende Roofvogels in Nieuwegein'. A. Wagenaar 'Roofvogels, uilen en Kruisbekken', archiefonderzoek in 40 jaargangen van De Kruisbek.

Limosa jrg. 82 (2) 09 Nederlandse Ornithologische Unie en SOVON. Van .Manen e.a. 'Broedende Ruigpootuilen in Drenthe in 2008.' G. Wassink Leeftijdsbepaling en individuele herkenning van Oehoes aan de hand van vleugelrui en de tekening van ruiveren. Van Turnhout e.a. Verandering in timing van zichtbare najaarstrek over Nederland: een pleidooi voor hernieuwde standaardisatie van trektellingen.

Meerkoet (32) 2009 Natuurvereniging Wierhaven. N. Schouten 'Het aantreffen van een dode Kerkuil met afwijkende pootring' leidt tot een onderzoek naar de herkomst van een zwaar ondervoede Kerkuil langs de snelweg bij Hoorn. Er was gesjoemeld met siervogelringen, let dus op bij het vinden van dode uilen of roofvogels. O. de Vries 'Wadvogeltelling september 2009', een plezierige activiteit bij mooi weer op 19 sept. R. Montsma 'Ganzen- en zwanentellingen winter 2008-09', lees hoe het gegaan is met de drie zwanensoorten en dertien waargenomen ganzensoorten. L. Smit en R. Montsma 'Steenuilwerkgroep Wieringen-Wieringermeer, verslag '07-'08. Na een minder goed 2007, zijn er in 2008 in totaal twaalf jonge Steenuilen grootgebracht.

Mens & Natuur (4) winter 2009 Geen specifiek vogelnieuws.

Van Nature jrg. 19 (6) sept. 2009 Tijdschrift van Natuurmonumenten. De dertig waaien in Eemland worden uitgebaggerd. 'Grauwe Ganzen wegvangen en doden op Texel in 2008, had dat zin?', dat is de onderzoeksopdracht aan Alterra. Tot nu toe blijkt dat ganzen erg plaatsgebonden zijn en dat de wegvangen ganzen niet snel aangevuld worden met ganzen van elders. Tellingen tonen in 2009 een vermindering aan van 60% ten opzichte van 2008. M. Wesseling 'Goed duinbeheer maakt jonge Tapuit minder hongerig', sleutelwoorden zijn kleinschaligheid en afwisseling.

Van Nature jrg. 19 (7) okt. 2009 Geen specifiek vogelnieuws.

Van Nature jrg. 19 (8) dec. 2009 Geen specifiek vogelnieuws.

Natuur dichtbij! (4) nov. 2009 Landschap Noord-Holland F. Fleischer krijgt in het artikel 'Langs het Markermeer en IJmeer kan je de horizon nog zien . . .' ruim aandacht voor haar Stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer, een samenwerking van de IJsselmeervereniging, Landschap Noord-Holland, It Fryske Gea, Het Flevo-Landschap en de Waddenvereniging. W. Ruitenbeek 'Broedvogels in kaart gebracht', de Stichting Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland werkt aan een broedvogelatlas voor Noord-Holland, particulieren kunnen dit kostbare en tijdrovende werk sponsoren voor € 150,- .

Natuur Nabij jrg. 37 (4) dec. 2009 IVN Eemland. C. Franssen 'Goed Steenuilenjaar in Soest', maar liefst zes Steenuiltjes zijn geringd, het dubbele van een jaar geleden.

Onze Waard jrg. 40 (3) najaar 2009 Natuur- en vogelwacht 'De Alblasserwaard' A. Kooij 'De broedvogels van het Kortlandse bos 1989-2009' Het Alblasserbos krijgt volwassen proporties, waardoor de Buizerd en ook spechten zich nu thuis voelen. A. Kooij 'Kolonievogels in de Alblasserwaard', flinke achteruitgang voor de Blauwe Reiger, de IJsvogel en de Roek. Door verstoring ging de Oeverzwaluw in aantal terug van 200 naar 50 broedparen.

Sovonnieuws jrg. 22 (3) okt. 2009 Vogelonderzoek Nederland. '2008 het 25^e

BMP-jaar', topscores voor de Dodaars, de Grauwe Gans, de Nijlgans, de Krakeend, de Groene- en de Grote Bonte Specht, de Zanglijster, de Boomklever en de Boomkruiper; Dieptepunt voor o.a. de Scholekster, de Kievit, de Wulp en de Veldleeuwerik. Chr. V. Turnhout en J. Nienhuis 'Nieuws uit het digitale Nestkaartenproject', lange termijntrends zijn hierdoor voortaan beter te maken. F. Hustings e.a. 'Broedseizoen 2009: een groot succes?' B. Voslamber 'Grote aantallen ganzen gekleurringd', geef ganzen met een halsband door via www.geese.org F. Hustings e.a. 'Veranderingen in de najaarstrek van Huiszwaluw en Grote Gele Kwikstaart', van de Huiszwaluw is de najaarstrek duidelijk vervroegd en overwinteren door de Grote Gele Kwikstaart is in het westen van het land spectaculair toegenomen.

De Steenloper jrg. 27 (4) winter 2009 VWG Den Helder e.o. G. Smit 'Huiszwaluw telling 2009', met 135 bezette nesten blijft het aantal constant. F. v. Vliet 'Bericht van de werkgroep Stadsvogels', er werden volop nestkasten geplaatst om tegenwicht te bieden tegen de parkeerplaatsenlobby. B. Ens 'Big Brother op het Balgzand', SOVON observeert de vogels op het Balgzand dag en nacht met een videocamera.

De Takkeling jrg. 17 (3) 2009 F. de Roder en Rob Bijlsma 'Vierde broedgeval van de Zeearend in Nederland.' D. Woets 'Blauwe Kiekendieven als broedvogel op Terschelling in 1996-98', het is nog onduidelijk voedselgebrek of recreatiedruk debet zijn aan de sterke afname. D. Woets 'Opkomst en ondergang van een sympatrisch broedende populatie kiekendieven Circus in het laagveenmoeras De Weerribben (1971-2007)' Indrukwekkende studie van 46 bladzijden naar de drie Kiekendievensoorten: de Bruine, de Blauwe en de Grauwe, die hier allemaal gebroed hebben en die door veranderingen in het landschap *en* door falend beheer ook alle drie weer verdwenen. Storend vind ik alleen dat er zogenaamd wetenschappelijke termen gebruikt worden, die niet in van Dale staan: voorbeeld sympatrisch. Rob G. Bijlsma 'Lange voedselvluchten bij Buizerds in het broedseizoen: een gevolg van voedselschaarste?'

De Tringiaan jrg. 32 (4) nov. 2009 VWG Schagen e.o. B. de Jong 'Het rookt boven de Kreupel', wolken van tienduizenden Zwarte Sterns overnachten op dit nieuw aangelegde eiland. D. v. Lunsen 'Het Zwanenwater actueel', nieuwe vogelsoorten die in de mistnetten werden gevangen: o.a. Noordse Nachtegaal, Bosgors, Dwergarend en Steppenvorkstaartplevier. R. Costers 'Jaaroverzicht dode zee- en kustvogels winter 06-07 en 07-08'.

Het Vogeljaar jrg. 57 (4) aug. 2009 Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming. H. vd Kooij 'De broedseizoenen 2007 en 2008 van de Purperreiger in Nederland.' Het kost nogal wat vaar- en vliegwerk om inzicht te krijgen in de aantallen nestjongen. Het Naardermeer –

geteld vanuit een vliegtuig door Rombout de Wijs- loopt in aantal terug. Landelijk gezien blijft het aantal stabiel. Chr. V. Orden en Natalia Paklina observeren op hun gemak in een ontvolkt dorpje ten N. van Moskou vier Oost-Europese vogelsoorten: de Roodmus, de Kwartelkoning, de Sperwewrgrasmus en de Grauwe Klauwier. Zo zie je bijzonderheden die niet in je vogelgids staan. J. Hulscher en Egbert Boekema 'Het samen foerageren van Brilduikers en Kokmeeuwen'.

Vrienden van t Gooi jrg. 2009 (2) Vereniging van Vrienden van het Gooi en omstreken. 'Verbeter de wereld en begin in het Gooi', dat moeten de vrijdenkers onder aanvoering van Frederik van Eeden eind 19e eeuw gedacht hebben, artikel van H. Michilese. Verder geen vogelnieuws.

De hier besproken tijdschriften zijn er voor alle leden van onze vogelwerkgroep. Nieuwsgierig geworden naar één van de zeer beknopt samengevatte artikelen? Neem op een lezingavond even contact op met Bep Dwars-van Achterbergh.